

DANIEL PETER JANÁČEK, O.PRAEM. OPAT STRAHOVSKÝ

Veliká noc 2020

Slavíme tajemství Veliké noci – *mysterium paschale* – rozhodující událost naší spásy. Slavíme Paschu: exit Izraelitů z Egypta jako předobraz, Ježíšovu smrt a vzkříšení jako naplnění starozákonní paschy. Tyto události stojí v kontrastu dvou pólů: mezi předtím a potom, mezi otroctvím a svobodou, smrtí a životem. Pascha jako exodus a transit je přechodem z utiskování a nesvobody do nového života, do svobody, do blízkosti Boží. Mystérium pak znamená, že Kristova Pascha má význam pro záchranu všech lidí, pro nás i pro mne. My všichni smíme mít účast na transitu z pozemské smrti do plnosti života u Boha. Co se stalo na Ježíši Kristu, to se může, ba má stát i s námi. Skrze něj máme účast na novém Božím životě.

Dá se pro tuto jedinečnou novost najít nějaký obraz? Sama velikonoční liturgie nám nabízí řadu obrazů z přírody: tmu, oheň, vycházející slunce a jeho světlo, vodu, jiskru z mrtvého kamene, kterou obvykle zapalujeme velikonoční oheň. To všechno jsou přírodní znamení stvoření, ze kterého k nám Velikonocce promlouvají. Každý pupínek květu na jaře, každá buňka, vajíčko se skrytým vnitřním životem mluví o Velikonocích. Někdy i pro někoho tak nevhledné stvoření jako je housenka, která na zahradě hledá potravu – která snad ani netuší, že jednou bude žít jinak, že z ní bude motýl.

Chci nám dnes připomenout ještě jiný obraz, fresku, kterou snad všichni známe. Ikonické dílo náboženského umění, Michelangelovo „Stvoření Adama“ ze sixtinské kaple.

Ona ukazuje prvního člověka, jako mladého atleta, ležícího na zemi bez vegetace. Je unaven spánkem. Teprve se probouzí z praspánku nicoty. Malátně zvedá levou ruku ke svému Tvůrci, aby dostal život. Tvůrce, Bůh Otec je znázorněn jako důstojná, dynamická postava s bílými vlasy a dlouhou bradou. Jeho majestátní plášť je jako nadmutý spinakr (plachta korábu), který vozí jeho nebeskou formaci universem. Michelangelo ukazuje moment stvoření jako okamžik napětí. Celé drama se totiž odehrává mezi prstem Božím a prstem Adama. Zde se setkávají dva rozdílné světy, zde na nás civí propast mezi Bohem a člověkem, ale také jejich blízkost. Zde stojí proti sobě bezduchá lidská schránka svázaná gravitací se zemí a ohromná kreativní síla Boží. Bůh Otec, který dokončuje své dílo stvoření: oživuje člověka a ujímá se ho otcovskou starostlivostí. Akt stvoření je zde posunut do nepopsatelných sfér, duch a dech Boží proudí neviditelně skrze ukazováčky. „Probud' se spáči!“ – tak Bůh volá člověka k životu a dává mu podíl na životě svém. A jiskra života přeskočí na člověka. Jeho ruka se začíná hýbat, může přijímat a také dávat, a tím mít účast na životě. Ale víme, že tento příběh pokračuje jinak. Že do tohoto vztahu přichází hřích, vina a smrt, že ruka člověka se zavírá jenom pro sebe.

Tuto ruku vzal Ježíš, učinil ji svou, nechal ji prorazit hřeby a přibít na kříž a opět ji vztáhl k svému Otci. „Bůh hledal člověka v zahradě a našel ho na dřevě kříže“. Tam opět dochází k novému stvoření, novému doteku. Boží prst se k nám přibližuje a Bůh na nás volá: „*Probud' se, spáči, vstaň z mrtvých, a Kristus tě osvítí.*“

Pravda zmrtvýchvstání, nového života, je vepsána do našich srdcí a položena do našich rukou. Vždyť všichni tak toužíme po skutečném životě a bouříme se proti živoření a beznaději smrti. Tam, kde si lidé chrání život, zasazují se o pokoj, o přírodu, o druhého člověka, tam se dosvědčuje zmrtvýchvstání. Tam, kde má člověk odvahu a zapomene na sebe, tam kde nehraje profit a kapitál první housle, všude tam se dosvědčují Velikonoce. V tom všem vězí malá jiskra toho, co s námi zamýšlí Bůh a co může udělat jen on – malá jiskra toho, co svým Božím způsobem začal Velikonocemi.
Amen. Aleluja.